Ушбу сонда:
2 Ислоҳот инсон учун ЖАМИЯТИМИЗ ҚУДРАТИ
3 ЁЛҒОН РЕКЛАМА УЧУН ЖАРИМА
4 ШАНБА — ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 13 апрел, шанба №60 (1277)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ДАРОМАД 350 МИЛЛИОН

Гулистон ва Мирзачўлнинг бошқа шаҳарлари бозорларида сархил помидорлар ҳамда бодринглар йил бўйи сотилади. Бу Сирдарё тумани «Синдаробод» ширкат хўжалиги «Нетафин» иссиқхона мажмуи жамоаси меҳнати самарасидир.

- Бизнинг иссиқхона хўжалигимиз саккиз гектар ерда жойлашган, - деди «Нетафин» раҳбари А.Сидаров. - Ўтган йили 36 миллион сўм соф фойда олдик. Бу йил сабзавотлар, кўкатлар сотишдан 350 миллион сўмгача даромад қилишни мўлжаллаяпмиз, маҳсулотларимиз нархи ҳам бошқаларникига қараганда анча арзон.

Бу ерда қишлоқ хўжалик экинларини томчилаб суғоришга асосланган Исроил технологияси қўлланмоқда.

(ЎзА).

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

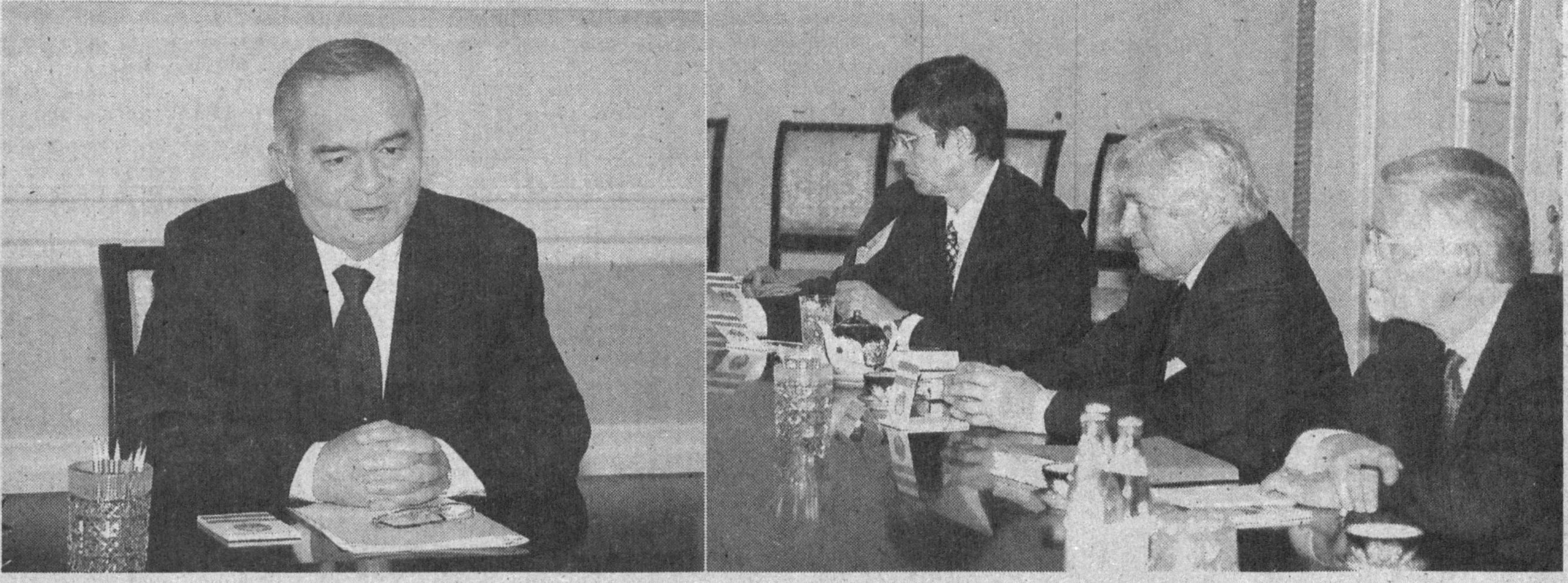

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 12 апрел куни Оқсаройда Жаҳон банки президенти Жеймс Вулфенсонни қабул қилди.

- Сизнинг ташрифингизни жуда қадрлаймиз, - деди Ислом Каримов учрашувда. - Үни минтақамиздаги вазият билан яқиндан танишиш истагида амалга оширилган тадбир деб ҳисоблаймиз. Зеро 11 сентябр воқеаларидан сўнг бутун дунёда катта ўзгаришлар рўй бермоқда. Айниқса, бизнинг минтақамиздаги ўзгаришларнинг суръати баланд.

Ўзбекистон Президенти март ойида АҚШга бўлган расмий ташрифи чоғида Ж.Вулфенсон билан учрашган эди. Орадан кўп ўтмай, Жаҳон банки раҳбари Ўзбекистонга келди. Бу икки томонлама ҳамкорлик изчил ривожланаётганидан дарак беради.

Ўзбекистоннинг Жаҳон банки билан ҳамкорлиги 1992 йилда асос солинган. Сўнгги йилларда банк мамлакатимиздаги ўнта лойиҳа ижроси учун 494 миллион АҚШ долларини ажратди. Бугунги кунгача мазкур лойиҳаларнинг иккитаси муваффақиятли якунланган.

Ҳар икки йилда мамлакатимиз билан Жаҳон банки ўртасида ҳамкорлик стратегияси ишлаб чиқилади. Ўтган ойда банкнинг Директорлар кенгаши томонидан тасдиқланган 2002-2004 йилларга мўлжалланган галдаги стратегия доирасида Ўзбекистондаги лойиҳаларни молиялаш учун 350 миллион АҚШ доллари ажратиш кўзда тутилмоқда.

Оқсаройдаги суҳбат чоғида ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш, мавжуд лойиҳаларни ижро этиш жараёни ва янгиларини ишлаб чиқиш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎзА).

«ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИДАН МИННАТДОРМИЗ»

Аввал маълум қилинганидек, яқинда мамлакатимизга америкалик қонун чиқарувчилар делегацияси ташриф буюриб, Ўзбекистон раҳбарияти билан қатор музокаралар ўтказди. Учрашувлар давомида меҳмонлар дўстлик алоқалари ва энг муҳим дамларда қўллаб-қувватлаганликлари учун Ўзбекистон ҳукумати ва халқига миннатдорлик изҳор этди. АҚШ делегациясининг Ўзбекистонга ташриф якунларига бағишлаб Тошкентда ўтказилган матбуот анжуманида ушбу самимий миннатдорлик яна бир бор изҳор этилди.

Халқаро ишлар қўмитаси аъзоси, АҚШ Конгресси вакиллар палатаси Фан масалалари қўмитасининг коинот ва аэронавтика бўйича кичик қўмитаси раиси, мазкур делегация раҳбари Д.Роурбахернинг фикрига кўра, ташриф «бирбиримизни янада чуқурроқ англаш нуқтаи назаридан ниҳоятда фойдали бўлди».

Матбуот анжуманида Д.Роурбахер оммавий ахборот воситалари вакилларига: «Кўрганларимиз ва эшитганларимиз тинчлик, фаровонлик ва демократик тизим Марказий Осиё ҳамда Афғонистон халқларининг турмуш тарзига айланишига мустаҳкам ишонч уйғотади», - деди.

Д.Роурбахер журналистлар билан бўлган мулоқотда ўз таассуротларини баён қилар экан, делегация аъзолари ва Қўшма Штатлари халқи номидан Ўзбекистон Президенти ҳамда халқига мардлиги ва Қўшма Штатларни дўстона қўллаб-қувватлагани учун чуқур миннатдорлик билдирди.

- Ўтган йилнинг 11 сентябрида уч минг нафар фуқаромиздан жудо бўлдик, - деди у таассуф билан. - Ўшанда Америка Қўшма Штатларини Ўзбекистон ҳукумати ва халқи қўллаб-қувватлади ҳамда бундай мусибат ҳеч қачон нафақат Қўшма Штатлар, балки дунёнинг бирон бир мамлакати бошига тушмаслиги тарафдори эканлигини қатъий маълум қилди.

Шунингдек, Конгресс аъзоси Марти Михэн ҳам чуқур миннатдорлик изҳор этди. У Қуролли кучлар ишлари бўйича қўмита раҳбариятига, шунингдек Вакиллар палатасининг Юридик қўмитаси аъзосидир.

- 11 сентябрда қурбон бўлганлар орасида менинг округимдан 29 киши ва мен туғилиб ўсган Массачусетс штатидан 170 киши бор эди, - деди у. - Ушбу фожиали кун АҚШ нуқтаи назарини ўзгартириб юборди ва бугун биз «Ал-Қоида» ташкилотини, ҳар қандай террорчилик гуруҳларини улар қаерда бўлмасин, узил-кесил йўқ қилиш ниятидамиз.

Жаноб М.Михэннинг фикрича, эндиликда, Афғонистон ва бошқа жойларда «Ал-Қоида» ташкилотини йўқ қилиш бўйича олиб борилган операция ниҳоясига етар экан, Қўшма Штатлар нафақат Афғонистон, балки Ўзбекистон ва Марказий Осиёнинг қолган бошқа мамлакатларига ҳам мазкур минтақа халқлари иқтисодий ривожи ва турмуш даражаси юксалиши учун ёрдам кўрсатиши жуда муҳимдир.

- Минтақанинг келгуси тараққиёти Марказий Осиё мамлакатлари ўртасида ҳам, айни пайтда Қўшма Штатлар ва дунёнинг бошқа мамлакатлари билан ҳам ҳамкорлик муносабатлари мустаҳкамланишини тақозо этади, дея ҳисоблайман, - деди у.

Ушбу фикрни Вакиллар палатасининг Қуролли кучлар ишлари қўмитаси ҳамда Фахрийлар ишлари қўмитасида ишловчи Жэф Миллер, Вакиллар палатасининг Юридик қўмитаси ва Халқаро муносабатлар қўмитасида ишловчи Адам Шифф ҳам қўллаб-қувватлади. Улар ўз округлари фуқаролари номидан ўзбек халқига дўстона муносабати ва терроризмга қарши мураккаб уруш даврида Америка билан бирдамлиги учун ташаккур билдирди.

Уларнинг ҳамкасби - Қуролли кучлар ишлари қўмитаси, Бюджет қўмитаси, Кичик бизнес ишлари қўмитаси ва Давлат бошқаруви тизимини ислоҳ қилиш қўмитасида ишловчи Эд Шрокнинг сўзларига қараганда, гап Ўзбекистон ва Америка ҳали узоқ вақт давомида дуч келиши мумкин бўлган хавф ҳақида бормоқда. Шу боис Ўзбекистоннинг АҚШни қўллаб-қувватлаши ушбу операция муваффақияти нуқтаи назаридан муҳим аҳамиятга эга.

Тодд Платте - таълим, транспорт ва давлат бошқаруви тизимини ислоҳ қилиш қўмиталари конгрессмени. Бу унинг мамлакатимизга илк ташрифидир. Т.Платте Ўзбекистоннинг минтақадаги ўрни ва аҳамиятини янада яхшироқ англаш имконига эга бўлганидан мамнун эканини билдирди. У ўз сайловчилари номидан Ўзбекистоннинг терроризмга қарши курашдаги хизмати учун чин юракдан миннатдорлик изҳор этди.

Шунингдек, Билл Шустер ҳам самимий тилакларини маълум қилди. Конгрессменнинг айтишича, у Ўзбекистонга биринчи марта келиши. Мамлакатимиз ҳамда унинг раҳбарияти конгрессменда гоят чуқур таассурот қолдирди. У мамлакатларимиз ўртасида узоқ ва самарали ҳамкорлик ўрнатилишига умид билдириб, меҳмондўстлик ва самимий қабул учун ташаккур изҳор этди.

Делегация раҳбари Д.Роурбахер Ўзбекистон ва хорижий мамлакатлар оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувни якунлар экан: «Биз юртимизга америкаликларга хос некбинлик ва келажакка ишонч ҳисси билан қайтмоқдамиз. Ўзбекистон халқидан миннатдормиз ва ишончимиз комилки, дунёда фаровон ҳаёт қуриш учун барчамиз биргаликда ишлай оламиз», - дея таъкидлади.

(ЎзА).

Кўрик-танлов якунланди

Мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётида юз бераётган туб ислоҳотларни амалга оширишга кўмаклашиш, жамиятда шаклланаётган янгича ишлаб чиқариш муносабатлари, миллий қадриятларимиз ҳамда маънавий онг ва маданиятни юксалтириш билан боғлиқ вазифалар касаба уюшмалари фаолиятининг асосий йўналишларидан ҳисобланади.

ЭНГ ЯХШИ КАСАБА УЮШМА ТАШКИЛОТИ

Юртимизда эркин, ҳуқуқий, демократик давлат қуриш, сиёсий, иқтисодий, маънавият соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотлар ана шу эзгу мақсадларни рўёбга чиқаришга қаратилган. Бу олий мақсадга эришишда аввалам бор, ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг ҳуқуқий негизи яратилиши керак ва халқни ғоявий жиҳатдан билимли бўлиши, демократик тамойилларнинг кишилар онгига теран сингиб бориши муҳим аҳамият касб этади.

Қўмитамизнинг аньанавий «Энг яхши касаба уюшма ташкилоти» кўрик-танловининг ўтган йилгиси Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 10 йиллиги ҳамда «Оналар ва болалар йили»га бағишланган эди. Унда белгиланган «Низом» асосида бошланғич ташкилотлар ҳамда туман, шаҳар касаба уюшма қўмиталари қатнашдилар.

Мазкур кенг қамровли кўрик-танловнинг натижаларини қўмитамиз раёсатининг куни кеча ўтказилган умумий йиғилишида элон қилинди.

Кўрик-танлов шунисибилан аҳамиятли бўлдики, у шаҳар ва туман қўмиталари, бошланғич касаба уюшма ташкилотларининг меҳнаткашлари, айниқса, оналар ва болаларни ижтимоий, иқтисодий ва ҳуқуқий, ҳимоя қилишдаги масъулиятини янада ошириш, соғлом ва маънавий баркамол ёшларни тарбиялашдаги ижобий ишларни моддий ва маънавий рағбатлантиришни кучайтиришга қаратилди. Ҳозирги шароитда касаба уюшма гуруҳларидан то шаҳар, туман қўмиталаригача иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, меҳнаткашлар, оналар ва болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Мустақиллик йилларида иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, меҳнаткашлар, оналар ва болалар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, бу борадаги қарорларни жойларда бажарилишини таъминлаш, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг қурултойи қарорини амалга ошириш ва бошқа долзарб вазифаларни бажаришга келиб чиқадиган вазифалар, изчиллик билан амалга ошириш кўрик-танловнинг асосий мақсади ҳисобланиб, касаба уюшмаларининг масъулиятини ошириш ва улар фаолиятини бугунги кун талабига мувофиқлаштиришда катта ижобий аҳамият касб этди.

Таъкидлаш керакки, кўрик-танлов жараёнида бошланғич касаба уюшма ташкилотларида иш хужжатларини юритиш, касаба уюшма хоналарини жиҳозлаш, жамоа шартномалари ҳамда зарур бошқа хужжатларни расмийлаштириш, уларнинг бажарилишини назорат қилишни таъминлаш, иш режаларига долзарб масалаларни киритиш борасида қатор муваффақиятларга эришилди.

Унда иштирок этган 36 та бошланғич касаба уюшма ташкилоти ҳамда 16 та туман, шаҳар касаба уюшма қўмиталари ғолиблик учун астойдил ҳаракат қилдилар. Вилоят қўмитаси комиссияси уларни баҳолаб чиқди.

Кўрик-танлов шартларини бажаришда юқори кўрсаткичларга эришган Бешариқ туман касаба уюшма қўмитаси (раиси Б.Абдуллаев), Фурқат тумани «Қўқон» ширкат хўжалиги (касабқўм раиси В.Қўзиев) касаба уюшма қўмитаси 1-ўринга лойиқ деб топилди.

1-ўрин эгалари I даражали Диплом ва 9 та минимал иш ҳақига тенг, 2-ўрин соҳиблари II даражали Диплом ва 7 та минимал иш ҳақи, 3-ўринни олганлар эса III даражали Диплом ва 5 та минимал иш ҳақи миқдоридаги, жами 202370 сўмлик қимматбаҳо совғалар билан мукофотланди.

Учкўприк ҳамда Данғара туман АСМ ходимлари қўмиталари, Кувасой шаҳри А.Раҳмоналиев номли ширкат хўжалиги, Ўзбекистон тумани Пахта тозалаш заводи касаба уюшма қўмиталари кўрик-танловда фаол иштирок этганликлари учун вилоят касаба уюшма қўмитаси раёсатининг Фахрий Ёрлиқлари билан тақдирланди.

Ибратли, аньанага айланиб қолган тадбирни давом эттириш мақсадида вилоят тармоқ қўмиталари раёсатининг «Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 11 йиллиги ҳамда «Қарияларни қадрлаш йили» муносабати билан ўтказиладиган «Энг яхши касаба уюшма ташкилоти» вилоят кўрик-танловини ўтказиш тўғрисида»ги қарори қабул қилинди.

А.МАМАСИДИКОВ,
Фарғона вилоят Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма қўмитаси бўлим мудири.

АЖОЙИБ ХАЗИНА

Ишнинг кўзини биладиган фермерлар табиий шароитга мувофиқ иш юритади. Авлод қишлоғида яшовчи Абдиқодир Жўраев шундайлардан. Унинг хўжалиги асаларичиликка ихтисослашган. 250 уя асаларилари бор. Фермер ўтган йили эллик центнер асал олиб, 4 миллион сўм даромад қилди.

Бу йил асалчи фермер арилар уясини яна 30 тага кўпайтирди. Мақсад - 60 центнер шифобахш асал олиш. Фермернинг 2,6 гектар мевали боғи ҳам бор. Ўтган йили боғдан 3 тонна мева олган бўлса, бу йил 5 тоннани чўтлаб турибди.

(ЎзА).

Тадбиркорлик тезкорликни ёқтиради. Шу боис бу йўлга қадам қўйишга жазм қилган ишбилармоннинг шаштини сўндирмаслик керак. Нуробод Самарқанд вилоятининг лалмикор ҳудудида жойлашган олис, иқтисодий имкониятлари бир мунча чекланган туманлардан. Бу ерда тадбиркорлик кўламини кенгайтиришга эҳтиёж катта. Лекин шунга қарамасдан, Нуробод туман ҳокимлиги томонидан тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олишда Вазирлар Махкамасининг 2001 йил 22 августдаги 347-Қарори талаблари қўпол равишда бузилган. Аниқроқ қилиб айтганда, «Нурбулоқ», «Нурободчарм», «Нурбулоқ куёши» каби хусусий фирмаларни рўйхатга олишда белгиланган муддатлар ўтказиб юборилиб, керагидан ортиқча ҳужжатлар талаб қилинган.

ТАДБИРКОР

маблағидан унинг розилигисиз фойдаланишга йўл қўйиляпти

Муаммо кўндаланг қўйилади

Маълумки, тадбиркорнинг маблағларидан унинг розилигисиз фойдаланиб бўлмайди. Аммо Нуробод туман ҳокими 2001 йил 19 февралдаги 74-К қарори билан туман деҳқон-фермерлар уюшмасига, «Матлуботсавдо» ОАЖ ва «Деҳқон бозори» ОАЖларига кўрик-танлов ўтказиш учун маълум мақсадли маблағ ажратишни юклаган. Бу эса Ўзбекистоннинг амалдаги қонунларига зиддир. Нуробод туман ҳокими ва мутасадди ходимлар тадбиркорлар иқтисодий жиҳатдан мутлақо мустақил, юқори-бўйсуниш тизимида ҳуқуқий жиҳатдан дахлсиз эканлигини унутиб қўйганга ўхшайди.

Мазкур туман ҳокимлигининг тадбиркорларга муносабатини қуйидаги мисоллардан ҳам кўрса бўлади. «Шерхон» хўжалиги раиси София Явкосева қўшимча ер ажратиш ҳақида 2001 йил 28 ноябрда мурожаат қилган бўлса-да, унга 2002 йил 19 февралигача қадар бирор жавоб қайтарилмаган. Жами бундай хатлар 14 тани ташкил этади. Оқдарё, Ургут туман ҳокимликларида ҳам шунга ўхшаш камчиликларга йўл қўйилган. Ҳолбуки, Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонуни, Вазирлар Маҳкамасининг «Ижро интизомини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори талабларини, энг аввало, ҳокимият идоралари, давлат муассасалари тўлиқ бажаришлари шарт.

Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради, деганларидек, Нуробод туман ҳокимлигининг иш тутиши бошқа идоралар ходимларига ҳам юққан кўринади. Масалан, «Пахтабанк»нинг туман бўлимида мижозларга ҳисоб рақами очишда аризаларни тегишлича расмийлаштирмаслик, ортиқча ҳужжатлар талаб қилиш, мижозлар фаолиятини кредитлашда қонун талабларини бузиш ҳолларига йўл қўйилган.

Энг аввало ноқонуний текширувларга қатъий барҳам бериш керак. Чунки ноқонуний текширувлар тадбиркорнинг вақтини олади, ҳафсаласини пир қилади, моддий-маънавий зарар етказади. Жомбой туман давлат солиқ инспекцияси шўъба бошлиғи Ф.Нуриддинов ва К.Исмоилов Назорат қилувчи идоралар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгаш рухсатисиз тумандаги «Жайрон» хусусий чорвачилик фермаси фаолиятини текширган. Ферма раҳбари А.Бердиевнинг қонуний сўровларини жавобсиз қолдирган. Ургут туман прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятчиликка қарши кураш бўлими ходимлари Ф.Исомиддинов ҳамда И.Хусейиновлар «Бахтиёр» қаҳвахонасида ноқонуний текширишни ўтказиб, молиявий жарима қўллашган. Вилоят соғлиқни сақлаш тизимидаги хўжалик ҳисобидаги муассасалари бошқармаси бош ҳисобчиси Б.Ўсаров хусусий тадбиркор У.Шеровга нисбатан, Самарқанд вилоят транспорт прокуратураси терговчиси А.Йўлдошев «Вторчермет» шўъба корхонасига нисбатан ноқонуний йўл тутган. Фуқароларнинг мурожаатларидан сўнг вилоят Адлия бошқармаси аралашуви билан ушбу қонун бузилиши ҳолларининг олди олиниб, айбдорлар тегишлича жазоланди.

(Давоми 2-бетда).

ЖАМИЯТИМИЗ ҚУДРАТИ

Болалик йилларида чет эл адиблари, хусусан машҳур Америка ёзувчиси Жек Лондоннинг асарларини ўқиб, ундаги «акция», «дивиденд», «назорат пакети» каби ибораларнинг мағзини ҳеч чақолмасдим. Бу ўз-ўзидан тушунарли эди, зотан ўша вақтларда бу нарсаларнинг ўзи йўқ эди жамиятимизда. Мазкур тушунчалар ҳаётимизга мустақиллик шабадаси туфайли, биз ҳам ривожланган давлатлар билан тенг қадам ташлай бошлаганимиздан кейингина кириб келди.

...Яқинда Чирчиқ шаҳрида бўлганимда шундай гап қулоғимга чалинди: «Чирчиқ-бозор» очиқ акциядорлик жамиятининг фаолларидан бири, акциядор Бахтиёр Сойипов бу йил ўз акцияларига ўтган йил якуни бўйича деярли 456 минг сўм дивиденд олар экан. «Қандини урсин» дедиму ўйланиб қолдим: ахир бу ойига деярли 38 минг сўмданни ташкил қилади. Зотан у «тоза» пул, яъни ундан ҳеч қандай даромад солиғи ёки бошқа бўнак ундирилмайди.

— Тўқсонинчи йилларнинг ўрталарига келиб шаҳар деҳқон бозори акциядорлик жамиятига айлантирилганида ҳар бирининг қиммати 1000 сўмдан бўлган 8968 дона акция чиқарилган эди, — дейди акциядорлик жамиятининг раиси Абдулҳамид ака Инкоров. — Акцияларнинг 51 фоизи шаҳар ҳокимлиги ихтиёрида қолди, 49 фоизи эса эркин савдога чиқарилди.

Халқимизда «Сутдан оғзи куйган қатиқни ҳам пуфлаб ичади», деган нақл бор. Мустабидлик йилларида ўша даврнинг бебурд сиёсатидан кўп заҳмат чеккан фуқаролар акцияларни жорий этиш борасидаги янгиликни ҳам бир қадар хавотирланиш билан кутиб олдилар. Бу тушунарли эди. Ҳамманинг тилида ҳам, дилида ҳам бир гап юрарди: «Тағин пулимизга куйиб қолмасмиканмиз...».

— Мабодо сиз акциясини сотиб олган корхонанинг ишлари юришиб, иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиб кетса, омадингиз чопгани ўша, — дейишди бу ишнинг билағонлари. — Лекин иш орқага кетиб, корхона «синиб» қолгудай бўлса, сиз ҳам ютқазасиз. Бу бир тавакалчиликдай гап.

— Жамиятимизнинг кучқудратига, келажагига, салоҳиятига ишонган кишилар акцияларни кўплаб сотиб ола бошладилар, — давом этади Абдулҳамид Орипович. — Орадан уч-тўрт йил ўтгач улар янглишмаганликларига иқрор бўлдилар.

Ислоҳот инсон учун

Раиснинг гапларида қанчалик жон бор эканлигини аниқ мисоллар ёрдамида исботлаб беришга уринамиз. Халқимизда «Мусулмончилик аста-секин» деган гап ҳам борлигини унутмайлик. Акциядорлик жамияти ташкил этилган дастлабки йилларда ҳар бир қимматли қоғозга 60-70 сўмдан дивиденд тўланди. Бироқ янги аср арафасида жамият фаолиятида кескин ўзгариш юз берди. Бозор кенгайиши, янги сотув ўринлари очилиши, ишларнинг самарали тарзда янгидан ташкил этилиши натижасида жамият иқтисодий жиҳатдан қувватга кира бошлади.

— 2000 йил ҳисобидан ҳар бир акцияга 632 сўмдан дивиденд тўланган бўлса, 2001 йил учун деярли 900 сўмдан тўланиши кутилмоқда, — дейди жамият ходимлар бўлимининг бошлиғи Татьяна Сахарова. — Шахсан менинг ўзимда 50 дона, фуқаро Бахтиёр Усмоновда эса 294 дона акция бор. Буёғининг ҳисоб-китобини чиқариб олиш қийин эмас.

Акциядорлик жамияти кенгайиши, унга янги сармоялар жалб этилиши натижасида яқинда яна бир неча минг дона акция чиқарилди. У тез фурсатда сотиб бўлинди.

... Мазкур мақола газетада чоп этилиши арафасида кўлёзмани кўриб қолган мухбирларимиздан бири шундай гапни айтди:

— Олмалиқда бир акциядорни биламан. Чирчиқликлар ҳали-бери унга етолмасалар керак. Биласизми, қанча акцияси бор унинг? 2205 дона! Ўтган йил якуни бўйича унинг ҳар бир акциясига 850 сўмдан дивиденд тўғри келяпти.

Бу гапга аввал унча ишонавермадик. Олмалиққа сим қоқишга тўғри келди. Телефон гўшагини Ҳ. Алибоев кўтарди.

— Ҳақиқатан ҳам бизда шундай акциядор бор, — деди у, — исми-шарифи Аҳмаджон Қоражонов. Ҳар бир акцияга ўтган йил якуни бўйича 850 сўмдан дивиденд тўланиши кўзда тутиляпти. Демак, Аҳмаджон бу йил 1 миллион 875 минг сўм соф фойдага эга бўлади. Манзура Расулова, Лола Байрамова каби акциядорларимиз ҳам ундан қолишмайди.

...Тўқсон бешинчи йили Яккабоғ дон маҳсулотлари акционерлик жамиятида бўлган эдим. Ўшанда қайсидир ҳиссадор ўз акцияларига 50 минг сўм атрофида дивиденд олар экан, баъзи бировларнинг кўзлари ўйнаб кетганди, зотан 50 минг ўша вақтда анча катта пул эди. Ҳиссадорлик жамиятининг раиси «кўзи куйганлар»га қарата ярим ҳазил, ярим чин оҳангда шундай деганди:

—Мен акцияларимиз сотувга чиқарилганида «Сотиб олинглар!» деб сизларга қанчалар эландим. Корхонамизнинг келажагига ишонганлар, мана, 50 минглаб пул оляпти...

«Ҳа, замон руҳини, оқимини, таъбир жоиз бўлса, шамолнинг қаёққа эсаётганини билиб олиш, шунга қараб ҳаракат қилиш ҳам бозор иқтисодиётининг ўзига хос тамойилларидан бири экан-да» деган фикр келган эди ўшанда хаёлимга. Юқорида қайд этилган мисоллар эса бу фикр мутлақо тўғри эканлигини исботлаб турибди.

Қодиржон СОБИРОВ.

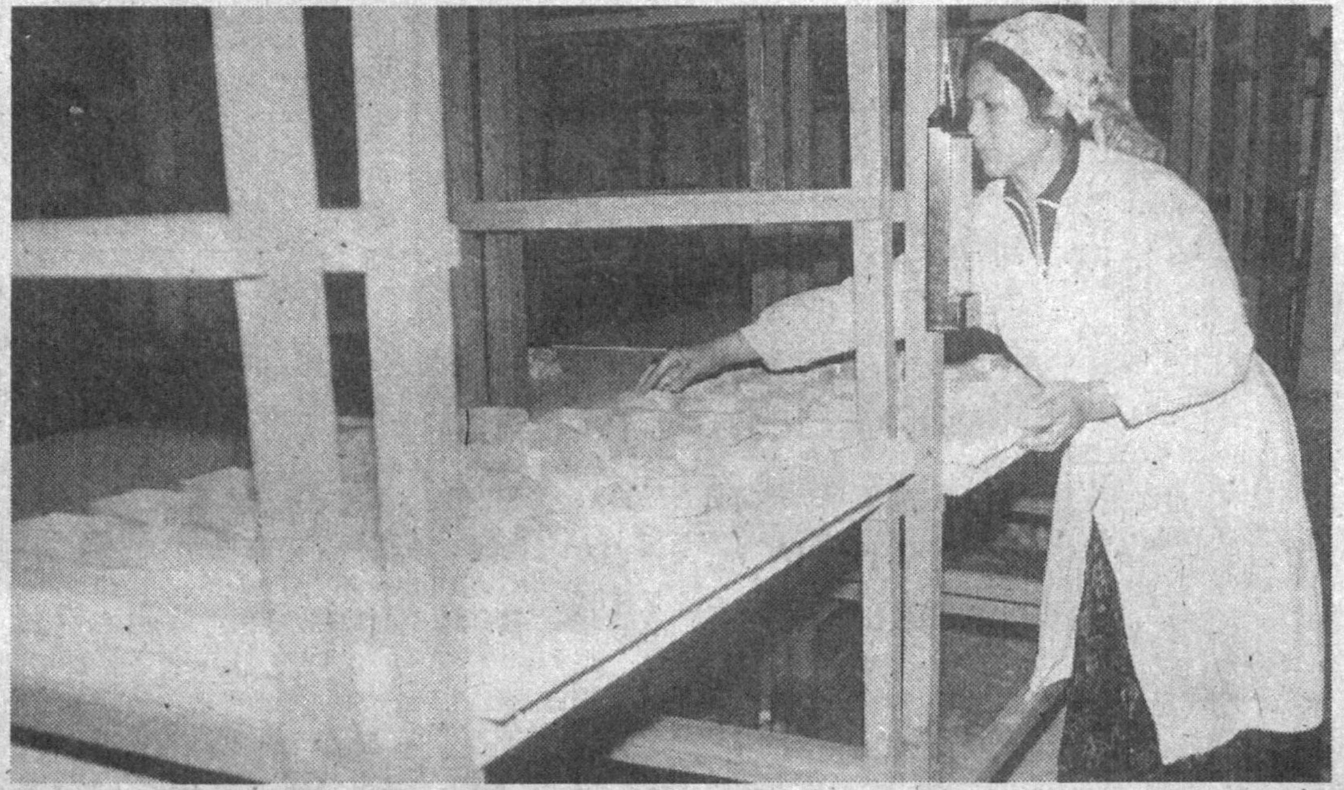

Фарғона вилоят «Пилла» ҳиссадорлик бирлашмаси тасарруфидаги «Фарғона пилла» насчилик акциядорлик жамияти мамлакатимиз хўжаликларида парваришланаётган ипак қурти турларини кўпайтириш ва ундан олинадиган маҳсулот сифат кўрсаткичларини яхшилаш билан шуғулланади. Шунингдек, жамият вилоятдаги уруғчилик корхоналарига сифатли уруғ етказиб беради.

Айни дамда бу ерда Вьетнамдан келтирилган пилла уруғлари кўпайтирилиб, уларнинг насл хусусиятларини ошириш устида қизғин иш олиб борилмоқда. Шу билан бир қаторда Ўзбекистон ипакчилик илмий текшириш институтида яратилган ипак қуртининг янги маҳсулдор турларини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда.

Суратларда: мутахассис Дилбар Жўраева пилла йигириш дастгоҳида; ишчи Жонохон Маъмурова.

М.ҚОДИРОВ (ЎзА) олган суратлар.

Ташаббус сўнмасин!

ЭЗГУЛИКНИНГ УМРИ БОҚИЙ

Лавҳа

Ҳаётда шундай кишилар бўладики, аввало одамийлиги, меҳнатсеварлиги, саховатпешалиги билан эл оғзига тушади. Музработ туманида ҳам бундайлар оз эмас. Улар орасида халқ таълими, хусусан, меҳнат таълимида қарийб узоқ йиллардан буён жонкуярлик қилиб келаётган Жўрақул Холматов ҳам бор.

Ундан бевосита касб-ҳунар ўрганиб, бугунги кунда турли шаҳару қишлоқларда ишлаётган шогирдларини санаб адоғига етиш қийин. Бир сўз билан айтганда, у юзлаб ёшларга меҳр зиёсини бахшида этиб, кўплаб эҳтиёжмандлардан саховату мурувватини аямаётган катта қалб соҳиби.

У чўл — Музработга келиб ташкил этган ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ўз вақтида мамлакатда ном қозонди. Билим маскани ёшларни касб-ҳунарга йўналтириш борасидаги хизматлари учун бир неча бор республика, вилоят миқёсида тақдирланди. Ўқув комбинати учун Жартепа қишлоғида қаровсизликдан ҳувиллаб ётган ҳайҳотдек икки қаватли бино танланди. Астойдил саъй-ҳаракатлар натижасида бино ва унинг атрофи ўғил-қизларнинг севимли масканига, хушманзара бўстонга айланди. Билим даргоҳида ўқиш, касб-ҳунар ўрганиш истагида бўлганлар сафи йил сайин кенгайиб борди. Бундан илҳомланган тадбиркор янги ташаббус билан чиқди. 1997 йил Гагарин қўрғонидаги мактабнинг бўш ётган, қаровсиз биноларидан бири ўқув комбинати тасарруфига олиниб, назарий ва амалий машғулот хоналари очилди. Бу билан кўпдан буён узоққа қатнаб қийналаётган мактаб ўқувчилари учун қулайлик яратилди.

Биз юқорида унинг янгиликка ўчлигини тилга олгандик. Ҳақиқатан ҳам ўқув-ишлаб чиқариш комбинати 1999 йилнинг сентябр ойида ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш марказига айлантирилди. Бу айни «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури» талабларига жавоб берадиган иш эди. Ўшандан буён марказ фаолиятини жаҳон андозаларига мос ташкил этиш, тажрибали ўқитувчи-мураббийлар жамоасини шакллантириш, малакасини ошириш, ҳавас қилса арзигулик ўқув хоналари, устахоналарни замонавий жиҳозлаш йўлида кенг кўламли ишлар амалга оширилди.

Ўтган ўқув йилида марказда ва унинг жойлардаги 6 та филиалида 1427 нафар 7-11-синф ўқувчилари таҳсил олишган бўлса, 2001-2002 ўқув йилида эса марказга 1100 дан зиёд умидли ўғил-қиз жалб этилди. Уларга ўқитувчи-устозлар 11 йўналишдаги касб-ҳунар бўйича сабоқ беришяпти. Айниқса, зардўзлик ва тўқувчилик, ёғоч ўймакорлиги ва дурадгорлик, ганчкорлик ҳунарларига қизиқувчи ўқувчилар кўп. Миллий ҳунармандчилигимизнинг бу турларини ёшларга пухта ўргатишда Иқбол Алимардонова, Бахтиёр Эркинов, Ҳайит Холиқов, Худоймурод Қурбонов сингари устозлар билим ва маҳоратларини аямаётирлар.

Ёшларнинг севимли масканига айланган мазкур даргоҳда маънавий-маърифий, ободончилик ишларига эътибор кучли. «Маънавият ва маърифат» хонаси дид билан жиҳозланган. Миллий мафкурамизга хос манбалар, асори-атиқалар, Президентимиз асарлари бунда жамул жам.

Жўрақул аканинг яна бир фазилати — ободончилик, кўкаламзорлаштириш, боғ ва гулзорлар барпо этишга ҳавасманд. Шу боисдан марказнинг Гагарин қўрғонидаги биноси теварагида Жартепадагидан ҳам зиёда боғ бунёд этилди. 300 тупдан ортиқ мевали, 200 тупдан зиёд манзарали дарахт, турфа анвойи гуллар дилингизни хушнуд этади. Жамоанинг меҳнатдан сўнг мароқли дам олиши учун шу ернинг ўзида яратилган шарт-шароит ҳам шубҳасиз, кўнгилни равшан торттиради. Устоз мураббийнинг яна бир хислати кўпнинг ташвишига шериклиги ҳамда эҳтиёжмандлардан меҳрсаховатини дариғ тутмаслигидир. Байрам ва яхши кунларда ҳududдаги боғча ва ясліларга, қаровчисиз ва ногиронларга баҳоли қудрат ёрдам кўрсатади, мактабларга оталиқ кўмаги беради. Бунга жавобан кенг жамоатчилик маъмурият ва касаба уюшмаси қўмитасига миннатдорчилик изҳор этмоқда.

Хуррам ШОЙМАРДОНОВ,
Абдусалом ЙЎЛДОШЕВ.

МЕҲНАТ ЯРМАРКАСИ

Гулистонда бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди. У Сирдарё вилояти меҳнат, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш ва бандлик бошқармаси томонидан Мирзаобод тумани ва вилоят маркази ҳокимлиги билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Ярмаркада 60 дан ортиқ турли муассаса, ташкилот, идора иштирок этди. Улар орасида Мирзачўлнинг йирик корхоналари «Гулистон экстракт ёғ» акциядорлик жамияти, «Гулистон дон», «Сирдарё почтаси», автомобил йўллари бошқармаси ва бошқалар бор. Аҳолига 500 дан ортиқ иш ўрни таклиф этилди.

Ярмарка куни ўнлаб гулистонликлар ва қўшни Мирзаобод тумани қишлоқлари аҳолиси доимий ишга эга бўлди. Кўпгина йигит ва қиз касб-ҳунар курсларига ўқишга йўлланма олди.

(ЎзА).

"САЙЁД" ДОВРУҒИ

Шаҳрисабзда казеин ишлаб чиқарила бошланди.

Шаҳрисабздаги "Сайёд" хусусий сут маҳсулотларини қайта ишлайдиган фирма раҳбари Абдулатиф Қодиров тумандаги "Уйжойқурилиш" акциядорлик тижорат банкидан 2 миллион сўм кредит олиб, ўз уйида мўъжазгина цех очган эди. Дастлаб икки ёки уч хил маҳсулот ишлаб чиқарилган, цехда талаб ошган сари унинг турлари етти хилга етказилди. Цех дастлаб иш бошлаган 2000 йили харажатдан ташқари қилинган соф фойда 300 минг сўмни ташкил этди. Банкдан олинган миллионлар миллионларни етаклаб келди. Ҳозирги кунда "Сайёд" сут маҳсулотларини қайта ишловчи хусусий фирма маҳсулотларига Шаҳрисабзда қўшма корхона кураётган Англия ва Туркиядан келган ишбилармонларнинг талаби катта. Яқинда цехда озиқ - овқат саноатида энг керакли бўлган маҳсулот - казеин ишлаб чиқара бошланади. Бу маҳсулот чиқинди сутдан тайёрланади. Цехни кенгайтириш ва қўшимча иш ўринларини очиш учун италиялик сармоядорлар билан келишиб, уларнинг технологияси ўрнатила бошланди.

"Туркистон-пресс".

Мавзуга қайтиб

САБОҚ

Бухоро шаҳрида яшовчи II гуруҳ ногирони Алишер Норовнинг таҳририятга йўллаган хати асосида «Ишонч»да «Ногиронни қўллаш катта савоб» сарлавҳали мақола босилган эди. Орадан анча вақт ўтди. Лекин республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказининг Бухоро вилоят бўлими мутасаддилари (директори М.Абдураҳмонов) матбуотда кўтарилган долзарб масалага ижобий ёндошиб, муаммони ўз ўрнида ҳал этиш ва муҳтож инсон дардига дармон бўлишга ошиқмади. Нега?

Қизиқ ҳол. Марказ ҳар куни ўнлаб беморларга шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиб, уларнинг дардига дармон бўлса-ю, 1994 йилдан буён ишлаб чиқариш жараёнида жароҳатланиб, ВТЭК хулосасига кўра II гуруҳ ногирони деб топилган ва иш фаолиятининг 80 фоизини йўқотган шифокор А.Норовга амалдаги қонунлар доирасида нега кўмак қўлини чўзмаса?!

Дарвоқе, фуқаро Алишер Норовнинг ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилишларини сўраб идорама-идора юриб, овора-ю сарсонгарчиликлари тўғрисида кўп гапириш мумкин.

У кимга учрашмасин, соғлигига етказилган зарарни тўлаш ҳақидаги ваъдаларни эшитавериб чарчади.

Тўғри, газета чиқишидан сўнг унга хийла «ён» босишди. Яъни арзимаган пул инъом этилди. Масалани ойдинлаштириш мақсадида илмий марказда бўлиб, вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси вакиллари ҳамкорлигида марказ директори, профессор Маъмур Мустафоев билан суҳбатлашдик.

— Бухоро шаҳар «тез ёрдам» бўлими негизида янги илмий марказ ташкил этилганди. Айни пайтда марказ аввалги корхонанинг ҳуқуқий вориси. Аммо товон пулини тўлаш тўғрисидаги масалага... Буни сира иложи йўқ! Оз бўлса-да, тўлаганимизга ҳам шукр қилсин. Акс ҳолда, уни ҳам қайтариб оламиз. Ҳуқуқшуносга айтдим, судга бериб бўлсаям, берган пулни қайтариб олмоқчимиз.

— Амалдаги қонунлар барчага баробар эмасми?

— Хоҳласангиз шу. Яхшиси, мени ишдан қолдирманг, — деди у. Шундан сўнг марказ раҳбари «хайр-хўш»ни ҳам насия қилиб, хонадан чиқиб кетди. Мана, сизга катта бир ташкилот раҳбарининг ўз ходими тақдирига муносабати.

Хўш, шундан сўнг аҳвол қандай якун топди, деган савол туғилиши табиий. А. Норовнинг судга мурожаат этишидан бўлак чораси қолмаганди. Аммо марказ раҳбари судга боришни ўзига эп билмади. Шу боис, унинг ўрнига суд мажлисида жавобгар вакил сифатида бошқа киши қатнашди.

Ф.Хўжаев туманлараро фуқаролик суди Алишер Норовнинг собиқ «тез ёрдам» маркази маъмуриятига нисбатан соғлигига етказилган зарар ва маънавий зарарни ундириш тўғрисидаги даъво аризасини атрофлича кўриб чиқиб, иш бўйича тўпланган далилларни таҳлил қилиб, даъвони қаноатлантиришни лозим кўрди.

Одил суднинг яна бир хулосасига тўхталиш ўринлидир. Жавобгар ташкилот меҳнат қобилиятини йўқотгани муносабати билан тўланиши лозим бўлган нафақаларни ўша пайтда тўламасдан ходимнинг манфаатларига путур етказган. У руҳан азоб чеккан. Буни инобатга олиб, суд Давлат шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази Бухоро шаҳар бўлимидан А. Норов фойдасига соғликка етказилган зарарни қоплаш учун 128598 сўм, нафақаларнинг ўз вақтида тўланмаганлиги оқибатида етказилган маънавий зарар учун 20 минг сўм, жами 148598 сўм ундириб берилиши тўғрисида бир тўхтамга келди.

Шу тариқа узоқ вақтдан буён асоссиз тортишув, баҳс-мунозараларга сабаб бўлган муаммога нуқта қўйилди. Бундан кимлардир ўзларига тегишли сабоқ чиқарадилар, деган умиддамиз.

Усмон НАВРЎЗ,
«Ишонч» мухбири.

ТАДБИРКОР

маблағидан унинг розилигисиз фойдаланишга йўл қўйиляпти

(Боши 1-бетда).

Тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш деганда, энг аввало уларга имконият яратиб бериш, мурожаатларига ўз вақтида қонуний жавоб берилишини тушуниш керак. Айниқса, ҳозирги шароитда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш, соҳадаги ислоҳотларни изчил амалга ошириш нуқтаи назаридан бу жуда муҳим. Афсуски, жойларда бунинг аксига дуч келиш мумкин. Р.Жалилов раҳбарлигидаги «Сана 'Жалил» фермер хўжалигига 25 гектар ер майдони ажратиш ҳақида Каттақўрғон туман ҳокими 1999 йил 14 январда қарор чиқарган. Аммо туман ер ресурслари хизмати бошлиғи А.Шаропов, «Бўстон» ширкат хўжалиги раиси О.Собиров, хўжалик ер тузувчиси К.Хидировлар ўта масъулиятсизликка, яна ҳам тўғрироғи, лоқайдлик ниқоби остидан жиноятга йўл қўйишган. Ҳоким қарорининг ижросини таъминламасдан фермерга ер ўлчаб беришни қарийб уч йил пайсалга солиб келишганини қандай баҳолаш мумкин. Ерни ўз вақтида ўлчаб бермаслик, ер ажратишни асоссиз рад этиш ҳоллари Жомбой, Оқдарё туманларида ҳам мавжуд.

Энди раҳбарнинг номақбул иш услубига эътиборингизни қаратмоқчимиз. Оқдарё туманидаги «Кумушкент» ширкат хўжалигида истиқомат қилувчи С.Орзумуродованинг фермер хўжалиги ташкил этишга туман ҳокимлиги томонидан тўсқинлик қилинаётгани хусусидаги аризаси текширилганда далиллар тасдиқланди. Масалани ижобий ҳал этиш тавсия этилди. Лекин «Кумушкент» ширкат хўжалиги раиси вазифасини бажарувчи А.Тошпўлатов ушбу масалани ҳаққоний равишда кўриб чиқиш ўрнига С.Орзумуродованинг «Дилшод» фермер хўжалигига суғориладиган ерлардан 10 гектар майдон ажратилди, деган мазмундаги сохта ҳужжатни расмийлаштириб, юқори идораларни чалғитишга уринган. Аслида эса фермер хўжалигига ер ажратиб берилмаган. Масъул лавозим курсиларини эгаллаб ўтирган ҳар бир мансабдор шахс ўзларининг ҳар бир ҳаракати (ёки ҳаракатсизлиги)га одамлар давлат сиёсатининг амалдаги ифодаси деб қарашларини унутмаслиги керак.

Чўнтаги қуруқ киши бирор ишни режалаштириши қийин. Ҳисоб рақамида маблағи йўқ фермернинг ҳам аҳволи ана шунга ўхшайди. Уларнинг бундай ҳолга тушишига айрим пайтларда қайта ишлаш корхоналари сабабчи бўлмоқда. Топширилган маҳсулот учун ўз вақтида ҳақ (пул) тўламаслик тадбиркорларни молиявий танг аҳволга солиб қўяяпти. Бундай ҳолат йил сайин такрорланаётганлиги ажабланарлидир. Шу сабабли Самарқанд вилоят Адлия бошқармаси контрактация шартномаларининг бажарилишини, деҳқонларнинг манфаатини кўзлаб етказиб берилган маҳсулот учун ҳақ тўланишини мунтазам текшириб бормоқда. Йилнинг биринчи чорагида Жомбой ва Улуғбек пахта заводларида, «Булунғур шароби-1», «Улуғбек шароби» акциядорлик жамиятларида топширилган маҳсулот учун ҳисоб-китобларнинг амалга оширилиши ўрганилди. Маҳсулот етказиб берувчилардан Жомбой пахта заводи 12,3 миллион сўм, Улуғбек пахта заводи 42,9 миллион сўм, «Булунғур шароби-1» АЖ 5,9 миллион сўм, «Улуғбек шароби» АЖ 61,2 миллион сўм қарздорлиги аниқланди.

Бунинг оқибатида Пастдарғом туманида 163, Жомбойда 43, Булунғурда эса 234 та фермер ва ижарачи маблағсиз қолган. Аниқроқ қилиб айтганда, улар ўз вақтида моддий манфаатдорликдан маҳрум бўлиб, ишлаб чиқаришни ривожлантиролмаган. Айланма ҳаракати таъминлансагина ҳар қандай сармоя самара беради. Вилоят Адлия бошқармаси томонидан суд маҳкамаларига даъво аризалари киритиш орқали юқоридаги қарзлар маҳсулот етиштирувчиларга ундириб берилди.

Кишини бир нарса ажаблантиради. Йил бошида контрактация шартномаларини тузиш чоғида қайта ишлаш корхоналари вакиллари ўз шартларини деҳқонларга тўлиқ қабул қилдиришга интилишади. Буни аксарият шартномаларнинг мазмунидан ҳам сезиш мумкин. Ҳисоб-китоб вақтида эса улар томонидан минг битта баҳона рўкач қилинади. Фикримизча, маҳсулот етиштирувчиларни молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни яхшилаш, уларнинг молиявий имкониятларини кенгайтириш мақсадида жорий йилда топширилган маҳсулот учун тўловни кейинги йилнинг дастлабки кунларидан кечиктирилмаслигини, бунга йўл қўйилса каттароқ жарима солинишини қатъий қоидага айлантириш керак. Чунки ўзаро муносабатлар тизимини бенуқсон, мукаммал бўлишини таъминлаш учун энг аввало ижро интизомига эришиш шарт.

Р.ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

НАЗАР ОТА БОҒЛАРИ

Ривоят қилишларича, кўклам кунларининг бирида Султон Ҳусайн саройда ёлғиз ўтираверib, зерикиб кетибдида, Мир Алишер яшайдиган маҳаллага йўл олибди.

Бориб кўрса, дўсти енг шимариб боғда ишлаётган экан.

— Ҳорманг, деҳқон! Нега шоирлар мажлисида кўринмай қолдингиз десам, боғбонликни пеша қилибсиз-да! - дебди.

Мир Алишер белбоғи билан пешонасидаги терни артар экан:

— Кўклам келса кўчат эк, деган экан машойихлар. Боғдаги қуриган олмаларни қўпориб ташлаб, ўрнига уч-тўрт туп ёнғоқ экаяпман, - деб жавоб берибди шоир.

— Эй дўстим-эй, қариган чоғингизда боғ қилишнинг нима кераги бор? Сиз билан мен ёшимизни яшаб, ошимизни ошаган бўлсак, бу ёнғоқларингиз қачон ҳосилга киради-ю, қачон мевасидан ейсиз? Ахир, боғдаги меваларнинг борига қаноат қилиб, соя-салқинда тинчгина ғазал битиб ўтиравермайсизми?

— Яхшидан боғ қолади, деган нақлни эшитганмисиз? Мен бу кўчатларни ўзим учун эмас, мана шу маҳалламиз кўчаларини чангитиб юрган болакайлар, балким уларнинг ҳам болалари учун экаяпман. Бир кун келиб, шу кўчатларнинг ҳар бири азим дарахт бўлиб, ҳосил бера бошласа, одамлар унинг мевасидан тотиб кўришганда «Бу боғ Мир Алишердан қолган!» дейишса, шунинг ўзи менга ҳар қандай неъматдан лаззатлироқ, - деб жавоб берибди Навоий.

Бу гапларни эшитган Султон Ҳусайн Мир Алишернинг заковати-ю саховатига қойил қолиб, унга ҳамён тўла тилла чиқариб берибди.

— Ана, кўрдингизми, дўстим! Экаётган кўчатларим ҳозирданоқ ҳосил бера бошлади, - дея кулиб қўйибди Мир Алишер.

Назар отанинг боғларини кўриб, юқоридаги ривоят ёдимга тушаверади. Ҳа, Назар ота ҳозир 66 ёшда. Эсини танибдики, боғ яратиб келади.

Ёшлигидаги ҳавас уни Самарқанд қишлоқ хўжалик техникумига етаклади. Агрономия бўлимини муваффақиятли тугатиб, қирқ етти йилдирки, ер билан тиллашиб келаяпти.

Жиззах чўлида ўн саккиз йил меҳнат қилиб, уч юз гектарга яқин майдонда боғ барпо этди. Вилоятнинг Дўстлик туманидаги Хўжам Исроилов номли ширкат хўжалигида 70, А.Саркисов номли ширкат хўжалигида 54, Арнасой туманидаги «Андижон» фермер хўжаликлари уюшмаси ҳудудида 62 гектар боғ отадан эсдалик.

Назар ота Жўраев мана ўн йилдирки, ўзи туғилиб ўсган Жомбой туманидаги Алишер Навоий номли ширкат хўжалигида яшамоқда. Чўлдан кўчиб келган йилиёқ ширкат хўжалигининг учинчи бригадаси ҳудудидан 2,5 гектар ер олиб, боғ яратишга муваффақ бўлди. Боғда олма, гилос, беҳи, ёнғоқ, ўрик, жийда каби ўнлаб мевали дарахт кўчатлари барқ уриб ўсмоқда. Назар отанинг одати шундай: ҳамиша биринчи ҳосилни болаларга улашади. Бутун шерқўрғонликлар у яратган боғ мевасидан баҳраманд бўлишмоқда.

— Нафақага чиққан бўлсам-да, меҳнатсиз туролмайман, - дейди ота. — Навоий бобомизнинг «Умрни зое этма, меҳнат қил, меҳнатни саодатнинг калити бил» деган пурмаъно гапларини ўзимга шиор қилиб олганман. Мен яратган боғнинг меваларидан одамлар еб, дуо қилишса, бас.

Бўрибой НОРҚУЛОВ,
«Ишонч» мухбири.

Фазилат

АЛМАТИДА «FОЗFОНМАРМАР» САВДО УЙИ

«Ғозғонмармар» Навоий вилоятидаги йирик корхоналардан. Бу ерда икки йил олдин Италиянинг «Педрини» фирмаси технологияси ўрнатилган эди. Натижада йилига 60 минг квадрат метрдан ортиқ мармар плиталар ишлаб чиқарила бошлади. Ҳозирги пайтда республиканинг кўпгина қурилиш иншоотларида Ғозғон мармаридан фойдаланилмоқда.

Бу йилдан корхона маҳсулоти хорижга экспорт қилиняпти. Қозоғистоннинг Алмати шаҳрида «Ғозғонмармар» савдо уйи очилди. Қўшни давлат истеъмолчиларига дастлабки 20 минг квадрат метр мармар плиталар жўнатилди. Шунингдек, Қирғизистоннинг Бишкек, Тожикистоннинг Душанбе шаҳарларида ҳам «Савдо уйи» очиш мўлжалланмоқда.

(ЎзА).

Истеъмолчи манфаати муқаддас

ЁЛҒОН РЕКЛАМА УЧУН ЖАРИМА

Тошкент шаҳар Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бошқармаси "Реклама тўғрисида"ги қонунни бузганлиги учун "Бахтли воқеа" фирмасига 857 минг 700 сўм, унинг раҳбари Ю. А. Саркисянцга эса 17 минг 150 сўм жарима солди.

-Кундалик ҳаётимизни рекламасиз тасаввур қилиб бўлмайди, - деди Тошкент шаҳар Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бошқармаси халқ истеъмол молларини мониторинг қилиш ва реклама назорати бўлими бошлиғи Рустам Ақромов. - Бироқ, баъзи бир фирма ва корхоналар виждонни жиғилдонга алмаштириб, истеъмолчини чалғитувчи рекламаларни бериб юбораяпти. Ўтказилган мониторинг натижаларига кўра, жорий йилнинг апрел ойига қадар 4 та хўжалик юритувчи субъектга, бир жисмоний шахсга ва бир тадбиркорга нисбатан реклама қонунчилигини бузганликлари учун 2 миллион 243 минг 200 сўмлик жарима қўлланилди.

Р. Акбаровнинг таъкидлашича, "Пресстиж" журналининг шу йил 7 январ сонида "Восток" компанияси томонидан Олмонияда ишлаб чиқарилган гул қоғози реклама қилинган. Аниқланишича, бу "компания" Ҳамза тумани ҳокимининг 2000 йил 24 ноябрдаги қарорига асосан "Восток холдинг" маъсулияти чекланган жамият номи билан рўйхатдан ўтган экан. "Восток" компанияси эса умуман мавжуд бўлмаган. Устига устак, реклама қилинган гул қоғознинг сертификат муддати 2001 йилнинг 3 декабрида тугаган. Шунга қарамасдан маҳсулот 2002 йилнинг январ ойида яна реклама қилинган, бу эса қонуннинг қўпол равишда бузилишига олиб келди. Натижада "Восток холдинг" маъсулияти чекланган жамиятга нисбатан энг кам иш ҳақининг 200 баравари, яъни 686 минг сўм жарима солинган.

"Пресстиж" журналининг 2001 йил 27 декабрдаги 52 сонида "Бахтли воқеа" хусусий фирмаси томонидан ўтказилган телелотерея ўйини реклама қилинган. Унинг 2001 йил 31 декабрдаги байрам тиражида биринчи турнинг ҳар бир ғолибига видеомагнитофон, 2 турдан токи 10 тургача ғолибларга ВАЗ 2107 автомашинаси, 11-турдан 15 тургача ҳар бир ғолибга телевизор берилади, деб оғиз кўпиртирилганди. Ҳақиқатда эса бошқача бўлиб чиқди. Реклама қилинган 11 ва 15 турлар ўйналмади. Лоторея ишқибозлари эса "эҳ, аттанг"деб қолаверишди.

Бу ишга аниқлик киритиш мақсадида бошқарма фирма раҳбари Ю.А.Саркисянцга мурожаат қилинганда, унинг имзоси билан олинган жавоб хатида 198-тиражнинг 11 - 15 турлари ютуқлар фонди лимити тугаганлиги сабабли ўйналмаганлиги маълум қилинади. Аслида, фирма рекламаларида лотерея ўйинлари лимит фонди тугаганда тўхтатилиши тўғрисида ҳеч қандай маълумот берилмаган. Бу эса "Реклама тўғрисида"ги қонун талабларига мос келмайди. Бошқарма мазкур қонунни бузганлиги учун "Бахтли воқеа" фирмасига энг кам иш ҳақининг 250 баравари миқдорида, яъни 857 минг 700 сўм, фирма раҳбарига эса энг кам ойлик иш ҳақининг 5 баравари миқдорида, яъни 17 минг 150 сўм жарима солди.

Шунингдек, мазкур қонунга риоя этилишини назорат қилиш мақсадида "Фотон" очиқ акциядорлик жамиятида текширув ўтказилганида, истеъмолчиларга ноаниқ, бўрттириб юборилган, чалғитувчи реклама берилганлигига дуч келинди. Бу жамиятга энг кам ойлик иш ҳақининг 100 баравари, яъни 343 минг сўм миқдорида зарар келтирди.

Ҳа, айбдорларга нисбатан иқтисодий чоралар кўрилмоқда, аммо реклама берувчилар ва уларни оммавий ахборот воситаларида ёритаётган мутасаддилар ҳам берилаётган рекламаларни ҳар томонлама ўрганиб чиқиб кейин истеъмолчиларга тақдим қилишса мақсадга мувофиқ бўларди.

"Туркистон-пресс".

Турли касб эгалари

ХУШХАБАРЧИ

Унинг одати шу — ҳар тонг қишлоқ оралайди. Касбга садоқат, одамлар оғирини енгил, узоғини яқин қилишга астойдил бел боғлаш Мажид Мустафоевнинг виждонан меҳнат қилишга ундаб келаяпти. «Сирдарё почтаси» Мирзаобод туман бўлимида бўлганимизда ҳам у ҳақда илиқ фикрларни айтишди.

— Бундан бир неча йиллар муқаддам Мажид акани пенсияга кузатганимизда тажрибали ходим, жонкуяр инсоннинг йўқлиги дарров билинди, - дейди бўлим бошлиғи Зайнаб Абдужалилова. — Охири, у кишига мурожаат қилиб, яхши шогирд тарбиялаб бергунча ишлаб беришларини сўрадик. Шундан сўнг сафимизга яна қайтдилар.

Ҳали ҳам йигитлардек бардам, хушфеъл, жамоада ҳурмати баланд бу инсон узоқ йиллар бошланғич касаба уюшма ташкилотига етакчилик қилди. Хушхабарчи — яъни почтачилар иш шароити, ижтимоий муҳофазаси, дам олишларини таъминлаш мақсадида елиб югурди. Айни пайтда ҳам ёшларга ўрнак бўлиб, жамоатчилик асосида фаолият кўрсатмоқда. Ўн нафар фарзандни тарбиялаб, ўқимишли, ҳунарли қилди. Ҳалоллик, покдомонликдан сабоқ берди. Фарзандларидан бири Баҳодиржон ота изидан борди. У ҳам алоқачи. Ота сингари эл хизматида, кам бўлмаяпти.

Хонадонга хушхабар, эзгулик олиб кирган киши ҳамиша ардоқда. Айниқса, нуроний отахону онахонлар бундай инсонларни алқайдилар. Мирзаободлик қариялар иссиққина уйларида, ҳеч бир оворагарчиликларсиз пенсия пулларини ўз вақтида Мажид Мустафоевдан олишга одатланишган.

— Хушхабарчилик ўта масъулиятли касб, - дейди у. — Чунки ҳар доим омонатни ўз вақтида эгаларига етказиш даркор. Бу борадаги масъулиятсизлик, лоқайдликни сира кечириб бўлмайди.

Н.ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

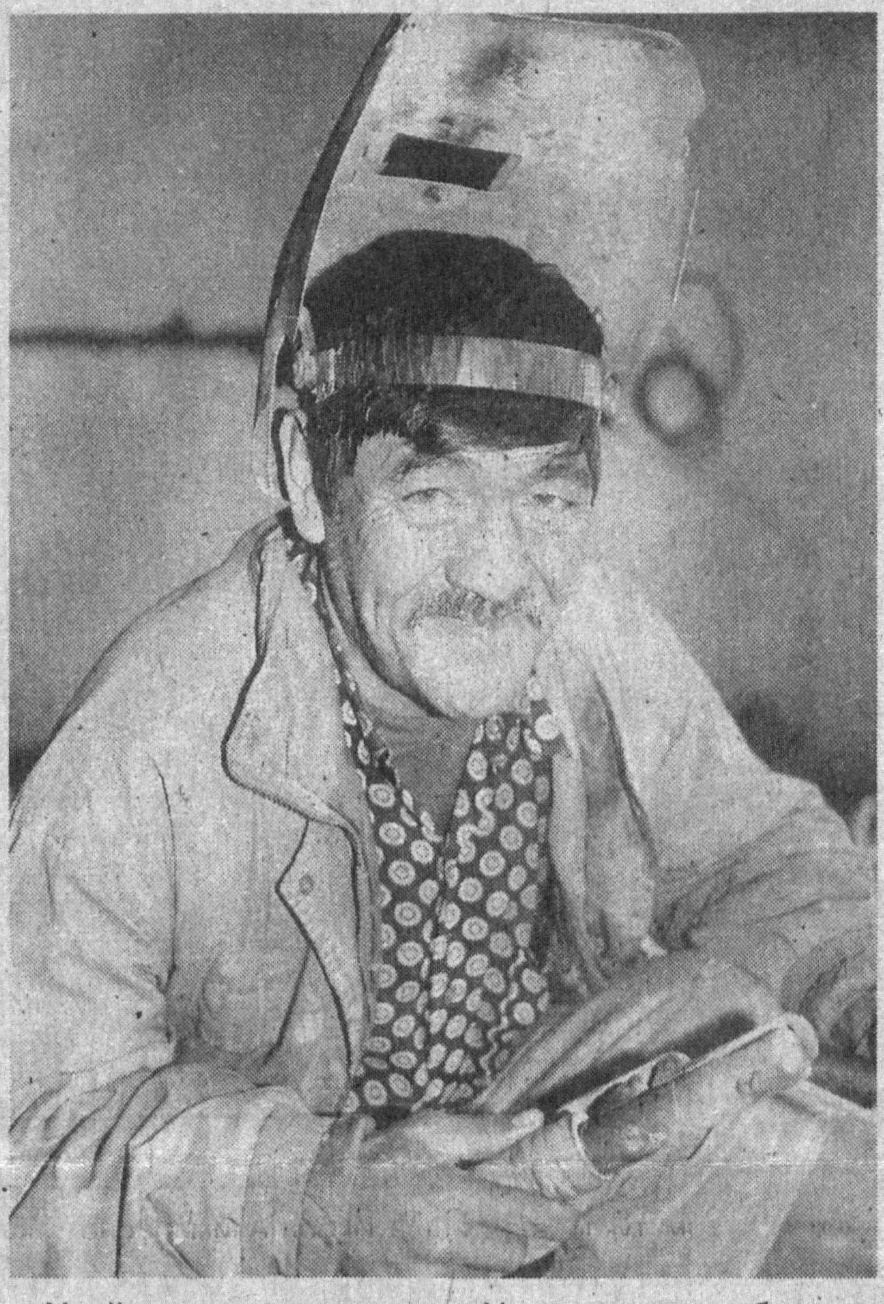

Учкўприк туманидаги «Улуғбек» савдо ишлаб чиқариш фирмаси 1994 йилдан буён фаолият кўрсатмоқда. Ҳозирги кунда фирма автомобил йўлларига қўйиладиган турли йўл белгилари ишлаб чиқармоқда. Маҳаллий шароитда тайёрланаётган маҳсулотнинг афзаллиги шундаки, у сифатли, арзон ва бежиримдир. Қолаверса, маҳсулотни харидорларга етказиб беришни фирма бўйнига олмоқда.

Фирманинг ўтган йилги ишлаб чиқариш суръати 30 миллион сўмни ташкил этган эди. Жорий йилда бу кўрсаткични 45 миллион сўмга етказиш кўзланмоқда.

Суратларда: пайвандчи Иброҳим Валяев; «Улуғбек» савдо ишлаб чиқариш фирмаси рассоми Ҳабибулло Омонов иш устида.

М.ҚОДИРОВ
(ЎзА) олган суратлар.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

ДАВЛАТ ДУМАСИ РАИСИ ЎЗ ЖОЙИДА

Анчадан бери РФ Давлат думаси спикери хусусида анчагина гап-сўзлар аралашиб қолган эди. Россия Комунистик партияси кейинги пайтларда давлат раҳбарияти ҳамда думадаги бошқа фракциялар билан бироз келишмовчиликка бориб, ўз вакили, дума раҳбари — Генадий Селёзневни мазкур вазифадан чақириб олиш тўғрисидаги қарорга келган эди. Ниҳоят, бу тугун куни-кеча ечилди. РФКП Марказий қўмитаси Г.Селёзновга спикерлик лавозимидан воз кечишни таклиф қилди. Бироқ, анча мушоҳада юритган Г.Селёзнов ўз лавозимида қолишга қарор қилганлигини билдирди. У ўз хатти-ҳаракатини халқ, давлат, жамият, истиқбол манфаатларини ўйлаб қилганлиги тўғрисида изоҳ берди. Шундай қилиб, давлат думаси раиси ўз ўрнида қолди.

ФАЗОГИРЛАР КУНИ

Ўн иккинчи апрел куни Фазогирлар куни кенг нишонланди. Бу санага 1961 йилда Юрий Гагариннинг «Восток» кемасида коинотга парвоз қилганидан сўнг асос солинган эди. Инсониятнинг илмий ютуқларидан бири бўлган бу йўналиш кейинчалик кенг тараққий этди. Ҳозиргача коинотда турли миллат вакилларидан иборат 400 нафар фазогир «меҳмон» бўлиб тушди.

БМТ РЕЗОЛЮЦИЯСИГА ҲАМОҲАНГ

Аввал хабар берганимиздек, Испания пойтахти Мадрид шаҳрида бўлиб ўтган махсус учрашув бир қадар ижобий натижа берди, дейиш мумкин. Унда БМТ бош котиби Кофи Аннан, Испания бош вазири Хосе Мариа Аснар, АҚШ давлат котиби Колин Пауэлл, Оврупо Итфоқи вакили Хавьер Солано Россия ташқи ишлар вазири Игорь Ивановлар Яқин Шаркда тинчлик ўрнатиш ҳамда Исроил билан Фаластин ўртасидаги қуролли можароларни ижобий изга солиш тўғрисида мазмунли режа ишлаб чиққан эдилар. Уни БМТ Хавфсизлик Кенгаши дарҳол маъқуллади. Чунки, қабул қилинган ҳужжатлар БМТнинг 1402-резолюциясига ҳамоҳанг эди. Сўнгги хабарлар жаҳондаги одамларни бир қадар яхши ниятлардан умидвор қилмоқда. Жумладан Исроил томони Женин шаҳри теграсидаги отишмаларни тўхтатди. Урдун дарёсининг ғарбий соҳилидаги Наблус шаҳрида ҳам ҳаёт ижобий изга туша бошлади. Эндиликда яхши натижаларнинг кўпайиши Исроил ва Фаластин ўртасидаги бошланиши мўлжалланаётган музокараларга боғлиқ бўлиб қолди.

ЯНГИ ГУРУҲ ҚОБУЛДА

Бундан бир неча вақт муқаддам Буюк Британиянинг махсус хизмат қисмларидан ташкил топган бир гуруҳ ҳарбийлар Афғонистонга келган эдилар. Куни-кеча яна бир гуруҳ аскарлар Қобул аэропортига тушиб, ўз ҳамкасблари сафига қўшилдилар. Ҳозирча уларнинг сони 1700 нафарга яқинлашди. Буюк Британия ҳарбийлари АҚШ махсус қисмлари аскарларининг хавфсизлигини таъминлашда иштирок этадилар.

МУЗОКАРАЛАР БОШЛАНДИ

Япония пойтахти Токио шаҳрида жаҳон оммавий ахборот воситалари шарҳчилари назарига тушган воқеа бўлмоқда. Токиода АҚШ, Япония ва Жанубий Корея ташқи ишлар вазирлиги вакиллари ўртасидаги музокаралар бошланди. Унда Вашингтон билан Пхеньян орасидаги мулоқотни қайта бошлаш масаласи муҳокама этилаётир.

СУИҚАСД

Афғонистон Мудофаа вазири Муҳаммад Фахим ҳаётига суиқасд уюштирилди. Радио орқали бошқарилувчи қурилманинг кучли портлаши оқибатида вазир атрофидаги кишилардан тўрт нафари ҳалок бўлди, 18 нафари оғир жароҳатланди. Мудофаа вазирининг ўзи омон қолди.

«КОММУНИСТ» ПОРТЛАДИ

Куни-кеча Кишинёв шаҳрининг Букурешт кўчасида қаттиқ портлаш бўлди. Портловчи мослама Молдово Коммунистик партиясининг расмий нашри «Коммунист» газетаси биноси кираверишига қўйилган экан. Портлаш чоғида қўриқчи жароҳатланган, кириш эшиги қўпорилган, қатор деразаларнинг ойналари чилпарчин бўлган. Воқеа содир бўлган жойни Молдово президенти В.Воронин бориб кўрди, бироқ, у воқеа ҳақида ҳеч қандай изоҳ бермади.

МАШИНАМИСАН МАШИНА!

АҚШнинг Юта штатида яшовчи Жим Лемперер исмли муҳандис янги машина ихтиро қилди. Мазкур лимузиннинг узунлиги 31 метр, ғилдиракларининг сони эса 26 та. Энг қизиғи шундаки, машинанинг ўртасида чўмилиш ҳавзаси бор, дам олиш учун кроватлар ҳам қўйилган, деб ёзади бу хабарни чоп этган «Нью-Йорк Таймс» газетаси.

Интернет ва жаҳон оммавий ахборот воситалари хабарлари асосида тайёрланди.

Шарҳловчи минбари

ЯҚИН ШАРҚ ВА ИСТИҚБОЛ

Инсон ҳамма нарсага кўникиши мумкин, бироқ, уруш ҳолатида яшашга кўника олмайди. Уруш ўз номи билан уруш, унинг оти ўчсин. Онадан туғилиб фақат урушни кўрган бола қандай инсон бўлиб вояга етиши мумкин? Буни Афғонистондаги узоқ давом этган уруш оқибати тасдиқлади. Урушда туғилган бола ўзини фақат урушга бағишлади. Натижада мамлакат ва миллат фожеага гирифтор бўлди.

Яқин Шарқдаги аҳвол ҳам худди шундай. Фаластинлик болалар онадан туғилиб, душманга тош отишни ўрганишган бўлса, уларнинг исроиллик тенгқурлари душманга қарши қурол ишлатишнинг ҳадисини олишди. Уларнинг бир-бирларига нисбатан нафратлари ҳамда ғазаблари шу даражага етдики, ўзаро ўч олиш ҳаракатлари шафқатсизликка ва ваҳшийликка айланиб кетди. Бу жараён улар учун гўё ҳаётий кўникмага айланиб қолди. Бир-бирларидан тобора кўпроқ ўч ола бошлашди. Натижада нафрат нафратни, ғазаб ғазабни, ваҳшийлик ваҳшийликни кучайтирди. Уруш олови тобора аланга олди.

Бу ерда қарийб 1967 йилдан бери аҳвол шу. Ўттиз беш йилда юқори даражада юзлаб музокаралар ўтказилди, бу музокаралар жараёнида дунё сиёсатини белгилайдиган давлатлар ҳакамлик қилишди, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг кўплаб қарорлари қабул қилинди. Бироқ, ҳалигача муаммолар ечими топилмади, вазият ўзгармади, ўзаро ихтилоф ўти сўнмади. Аксинча, олов тобора аланга олиб, катта уруш чиқиш хавфни кучайтириб бормоқда.

Хориж телеканаллари бераётган тасвирлар ҳар қандай кишида жуда ноxуш кайфият уйғотади. Ҳар куни портлашлар, мурдалар, танклар, ярадорлар, оҳ-войлар, ўқ ёмғиридан қочаётганлар, вайронага айланган кулбалар кўзга ташланади. Бундай мудҳиш манзаралар қачон барҳам топишини Яратгандан бошқа ҳеч ким билмайди. БМТнинг Хавсизлик Кенгаши ўтган ҳафтада навбатдаги қарорни қабул қилди. Унда Исроилдан ўт очишни зудлик билан тўхтатиш ва Фаластин мухторияти ҳудудидан барча ҳарбий кучларни олиб чиқиб кетиш талаб этилди. Энди гап қарорнинг ижросини таъминлашда қолди. Бироқ, ҳозирча минтақадаги вазият жаҳон ҳамжамияти ҳамда жаҳон жамоатчилиги кутган даражада эмас.

Оврупо Иттифоқининг бу воқеага муносабати БМТ Хавфсизлик Кенгашининг қарори билан ҳамоҳанг. Оврупо Иттифоқи вакили Хавьер Солана Исроилдан бир томонлама ҳарбий ҳаракатларни тўхтатишни талаб қилди. Буюк Британия, Франция ва Олмония минтақадаги қалтис вазиятдан келиб чиқиб, Исроилга ҳимоя воситалари ҳамда ҳарбий техника учун эҳтиёт қисмлар етказиб бермаслик жазо чорасини эълон қилдилар. Ўтган пайшанба куни Мадридда БМТ бош котиби Кофи Аннан, АҚШ давлат котиби Колин Пауэлл, ҳозирги пайтда Оврупо Иттифоқи раиси вазифасини бажараётган Испания бош вазири Хосе Аснар, Оврупо Иттифоқи вакили Хавьер Солана, Россия ташқи ишлар вазири Игорь Ивановлар учрашуви бўлди. Улар яқин Шарқдаги вазиятни биргаликда муҳокама қилдилар. Ана шу учрашувдан сўнг Исроил Фаластиннинг айрим шаҳарларидан ўзининг ҳарбий кучларини олиб чиқиб кета бошлади. Қуддусда Исроил бош вазири Ариэл Шарон билан музокара олиб борган. Колин Пауэллнинг бугун Фаластин мухторияти раҳбари Ёсир Арофат билан учрашуви кутилмоқда. Ажаб эмас, бу учрашувлар ва музокаралар минтақадаги аланганинг ўчишига ёрдам берса?! Акс ҳолда вазият жуда фожеали. Ҳар иккала томондан сон-саноқсиз қурбонлар берилмяпти.

Бугун шуни очиқ-ойдин айтиш керакки, дунёдаги барча давлатлар, халқаро ташкилотлар, сиёсатчилар, умуман, дунё афкор оммаси Яқин Шарқдаги қонли можаро тезроқ бартараф этилиб, минтақада тинчлик ва барқарорлик ўрнатилишини кутмоқда. Бунга қандай қилиб эришиш йўллари ҳамда имкониятлари ҳақида жаҳон ҳамжамияти астойдил ва жиддий бош қотирмоқда.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи.

Неъматулла Юнусов олим, физика-математика фанлари номзоди. У мутахассислиги бўйича назариётчи физик бўлиб, бўш вақтларида бадиий ижод билан шуғулланиб, ўз шеърлари, илмий-публицистик, фалсафий қарашдаги мушоҳадалари билан вақтли матбуотда мунтазам қатнашиб келмоқда.

Қуйида истеъдод эгасининг шеърий гулдастасидан намуналар тақдим этилмоқда.

БАҲОР ЧИЗГИЛАРИ

Самода қайтадин ажиб бир уфор,
Мовий кўк юзида қатра-қатра ёш.
Мизғиган қалблардан тарқатиб ғубор,
Ҳарир пардалардан чарақлар қуёш.

Куртаклар ниш уриб, чечаклар ғужғон,
Табиат кўз очур қиш уйқусидан...
Интиқ кўнгилларда мавжланар туғён,
Тириклик неъмати — ишқ туйғусидан.

Қўшнимиз боғида бодом гуллади,
Фусункор сеҳрлаб вужудни, онгни,
Пуштада оҳиста лола кулади,
Юмуқ лаблари-ла қаршилаб тонгни.

Субҳидам... маст дилда майин бир наво,
Шуурни қитиқлар илҳом париси,
Во ажабо, кўнгилга нур бўлса ошно,
Бўлмаскан шоирнинг ёшу қариси!

ҲАР ГАРДИ КЎЗИМГА ТЎТИЁ ВАТАН!

Асрлар қаъридан аждодлар руҳи,
Шону шавкатидан таралур садо...
Таг-тахтли, ҳур халқнинг фарзандларимиз,
Фахрдан қалбларда юксак бир наво...

Даҳолар бешиги — муқаддас Ватан,
Шарқу ғарб эшиги — беқиёс Ватан.

Шу Ватан бизники — серқуёш бўстон.
Аму—Сир мавжидан қулф урган боғлар.
Симобий пахтазор ва мовий осмон,
Уфққа бўй чўзган адрлар, тоғлар.

Замини мўъжиза, зебу зар Ватан,
Табаррук тупроғи — дур, гавҳар Ватан.

Зижи Кўрагоний, Ал-жабр фани,
Инсон закосига қўйилган ҳайкал.
Самарқанд, Бухоро, Хива нақшлари
Бунёдкор меҳнатдан топдилар сайқал.

Ҳар гарди кўзларга тўтиё Ватан,
Сенга қалблар қўри, жон фидо Ватан.

Озодмиз, кундан-кун обод этурмиз,
Юртбоши раҳнамо, халқ унга ҳамдам.
Фаровон, баркамол ҳаёт қурурмиз,
Бирдамлик биз учун энг олий қасам!

Эртаси тонг янглиғ мунаввар Ватан,
Ватанлар ичинда, эй сарвар Ватан!

ВАРРАК

Осмонда бир варрак вариллар
Шамолнинг ҳунарин этиб намоён.
Гердайиб, талтайиб дариллар
Баланд толеига маст бўлиб шу он.

Сезмайди довруғи ўткинчи,
Тугайди шамолнинг ўтиши билан.
Билмайди бор-йўғи ўйинчи
Шамол чилдирмасига у нотавон.

Варракка ўхшама, танлаб тўғри йўл
Заминдан оёғинг узмагил ўғлон!
Ўзлигинг унутма, ориятли бўл,
Билгинки, ўзга йўл бесамар, ёлғон!

Неъматулла ЮНУСОВ.

ЧЕХИЯ КУТУБХОНАЛАРИ ХАЗИНАСИДА

Фахр

Ўрта Осиё ҳақидаги маълумотлар чех ва словак китобхонларига қадимдан маълум. XIV асрнинг бошларида жануби-шарқий Осиёга саёҳат қилган Олдриж Ўрта Осиёда ҳам бўлади. Кейинчалик чех китобхони Александр Македонскийнинг Ўрта Осиё ва Эронга юришидан ҳикоя қилувчи айрим асарлар билан танишади. Чех Томаш эса Ўрта Осиёда ёзилган «Варлам ва Юсуф ҳақидаги достон»ни таржима қилади. 1560 йили Прагада нашр қилинган «Турк башоратининг баёни» китобида «Араблар ва ажамликлар орасидан Абу Машар, Ибн Сино каби забардаст олимлар етишиб чиққанки, улар махфий ва тилсимлик фанларни ўрганиш билан машғул бўлган», дея таъкидланган.

XIV асрда яшаб ижод қилган машҳур чех олими Ян Каменский Шарқ халқлари тарихини ўрганишга жиддий аҳамият беради. 1348 йилда ташкил этилган Прага университетида эса то XVI асрга қадар Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари» китоби дарслик сифатида ўқитилади.

Бу асарнинг 1489, 1490, 1498 йилларда нашр қилинган лотинча уч нусхаси ҳозирги кунда Эски Брно шаҳридаги августинчилар кутубхонасида сақланмоқда. Умуман, Чехия кутубхоналарининг ноёб китоблар жамғармаларида Ўрта осиёлик олим ва ёзувчиларнинг асарлари талайгина. Аҳмад Фарғоний қўлёзмаси шулар жумласидан. Бративвлова университети кутубхонасида машҳур аллома Фаробийнинг мантиққа оид 12 жилд қўлёзма асари сақланади. Алишер Навоийга замондош шоирлардан Баҳриддин Ҳилолий ва Риёзий Самарқанднинг «Девон»лари ҳам шу жамғармадан ўрин олган.

А.АЛИЕВ.

"БУЮК КЕЛАЖАК ЙЎЛИ"ДАГИ БОЗОР

Намангандаги "Жаҳон бозори" томонидан шаҳардаги 29 та уй 2 миллион 382 минг сўмга таъмирлаб берилди. "Ёшлар хиёбони" қурилиши учун эса бир миллион сўм маблағ ўтказилди.

- Бозоримиз барча жиҳатлари билан водийда ягона ҳисобланади, - деди "Жаҳон бозори" очиқ акциядорлик жамияти раисининг ўринбосари Азимжон Собиров "Туркистон-пресс" мухбирига. - Саккизта сектордан иборат бу муҳташам иншоот 546 та савдо ўрнига эга. Бундан ташқари, хусусий тадбиркорлар учун 500 та савдо жойи, ўн иккита қорхонанинг савдо шохобчаси бор. Бозор ҳудуди қирқ гектар майдонни ташкил этади. Шундан ўн гектар майдонда халқ истеъмол моллари учун савдо расталари, маиший хизмат шахобчалари, қурилиш жиҳозлари ва автомобил бозори фаолият кўрсатмоқда. Жаҳон бозори "Ипак йўли"га жойлашганлигида ҳам рамзий маъно бор.

А.Собировнинг таъкидлашича, ўтган уч ойлик режа ўттиз миллион сўмдан зиёд қилиб бажарилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини бозорнинг ўзида сотиб олиш учун савдо-харид базаси фаолиятини ривожлантириш ишлари олиб борилаётир. Чуст туманидаги "Варзик" ширкат хўжалиги билан 1 миллион сўмга шартнома тузилган. Улар бозорни картошка, сабзи, пиёз, буғдой билан таъминлайди.

Яқинда бозордаги кенг ва ёруғ "Қариялар чойхонаси"да шаҳарда истиқомат қилаётган 100 нафар кексаларга бир пиёла чой берилиб, совғалар ҳадя қилинди.

ШАНБА — ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

БИЛАСИЗМИ?

Депозит — лотинча сақлаш учун берилган буюм, нарса маъносини англатади.

Депозит ҳисоби бизда тор маънода ишлатилиб, маълум бир муддатга жалб қилинган маблағларга нисбатан қўлланилади.

Аслида барча ривожланган мамлакатларда жорий ҳисоблар ҳам депозит ҳисоблар қаторига киритилади. Бунда банк шартнома асосида муайян муддат ичида маблағларни «сотиб» олади.

«Лизинг» аслида инглизча сўз бўлиб, ижара маъносини билдиради. Бунда машина-механизмлар, транспорт воситалари, бинолар, электрҳисоблаш машиналари ва ҳоказолар банк орқали маълум муддатга ижарага берилади.

Лизинг XX асрнинг 50-йиллари бошларида АҚШда, 60-йиллардан бошлаб Ғарбий Европа мамлакатларида қўллана бошланди. Бундай муаммоларни махсус лизинг компаниялари, йирик тижорат банклари амалга оширади.

Лизинг компанияси ёки тижорат банки бозор конъюнктурасини ва хўжаликлар эҳтиёжи, имкониятларини билган ҳолда турли хил замонавий ашё ва жиҳозларни сотиб олиб, одатда, 2-5 йилга ва кўпроқ муддатларга ижарага беради.

Лизинг ҳар икки томон учун фойдалидир.

Шоҳмот оламида

НЕГА ШУНДАЙ ДЕЙМИЗ?

Шоҳмот сўзининг қандай маънони англатишини биласизми? Бу сўз «шоҳ» ва «мот» каби форсча ҳамда арабча сўзларнинг бирикувидан ташкил топган. «Шоҳ» ҳоким, «мот» эса ўлди, енгилди маъноларини ўзида мужассам этган. Шоҳмот терминининг келиб чиқиши бевосита шоҳнинг мот бўлиши билан боғлиқ. Бинобарин, шоҳда ҳимоя воситалари қолмагач, «шоҳ ва мот» эълон қилинади.

ДАРСЛИК СИФАТИДА ЎҚИТИЛАДИ

Германиянинг Магдебург округида Шробек номли кичиккина шаҳарча бор. Эътиборга лойиқ жиҳати, шаҳар аҳолисининг аксар қисми моҳир шоҳмотчилардир. Сабаби шаҳар ўрта мактабларида бу қадимий ўйин дарслик сифатида ўқитилади. Дарвоқе, тарихчилар Шробекда шоҳмот ўйини XI асрдан буён ўйнаб келинаётганини эътироф этишмоқда.

Шоҳмотчилар шаҳарчасида ҳар йили бу спорт тури бўйича мусобақа ташкил этилади. Унда шаҳарнинг катта-кичик барча аҳолиси қатнашади. Қўли гул усталар томонидан тайёрланган ажойиб шоҳмот тахтаси эса ғолибга мукофот сифатида топширилади.

ВАҚТНИ БЕЛГИЛАШ ҲАМ МУМКИН

XIX асрнинг ярмигача шоҳмот ўйини пайтида партиялар вақтини билиш мақсадида қумли соатлардан фойдаланган. Шундан сўнг бироз вақт ўтгач, Буюк Британияда механик шоҳмот соати пайдо бўлган. У биринчи марта 1883 йили Лондонда ўтказилган халқаро турнирда ишлатилган.

Анвар ИНОҚОВ, шоҳмот бўйича спорт усталигига номзод.

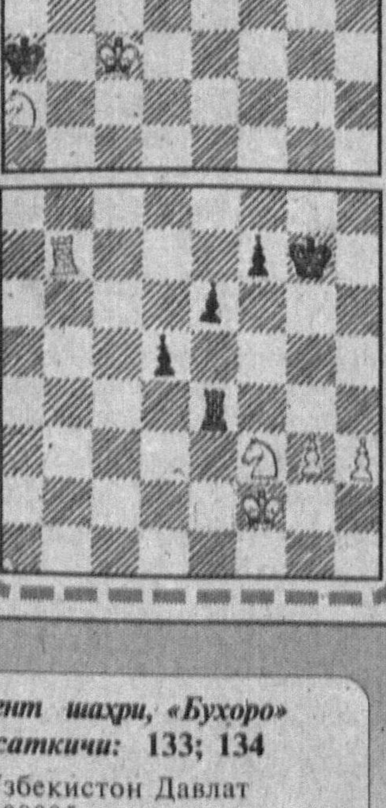

ҚИЙИН ЁЗУВ

Халқаро ЮНЕСКО ташкилоти кейинги вақтда ўтказган тадқиқотларга кўра, ўз она тилисида саводли ёзишни ўрганишга инглизлар ўртача саккиз йил, испанлар эса атиги иккиуч йил сарфлар экан.

Айниқса, японларга қийин экан. Улар олий ўқув юртини тугатгандан кейин ҳам ёзишни ўрганишда давом этаверишади. Чунки баъзан битта номни ёзишнинг ўзи учуноқ япониялик 160 та иероглиф белгини билиши керак бўлади.

Турмуш чорраҳаларида

Бу воқеага анча йиллар бўлди...

Қўшнимизнинг қизи Роҳила бирам ақлли, бирам чиройли эдики, кўрган киши яна бир кўрсам дерди. У балоғатга етгач, совчи устига совчи ёғилди. «Биз қизимизнинг раъйига қараймиз, агар йигит унга маъқул бўлса, биз рози» дейишди ота-она. Лекин, бўлажак куёвларнинг ҳеч бири Роҳилага ёқмасди. «Униси ундоқ экан, буниси бундоқ экан» деяверди. Дастлаб бунга ота-онаси эътибор бермади.

КУЁВЖЎРА

Йиллар ўтиб борарди. Роҳила уйидагиларни қийнаб қўйганини сезди. Ахир ундан кейин қатор сингиллари ҳам бор. Шунда ўйлаб-ўйлаб бир қарорга келди. «Энди ким мени сўраб-суриштирса, розиман!» деди онасига. Қизининг бу гапидан Меҳри хола қувонди, чунки кечагина у билан ишлайдиган бир аёл «хотинидан ажрашган укаси»дан сўз очганди. «Роҳилангиз укамни бир кўрсин, бирбирига ёқса», деди...

Она минг андиша билан бу гапни қизига айтди:

— Ўша йигит эртага кечқурун ўртоғи билан бизникига келаркан, сенинг олдингдан ўтолмай турувдим.

Роҳила қўшни маҳаллага узатилган яқин дугонасини чақирди. «Турмуш қургансан, одам танийсан, бугун совчи келмоқчи» деди. Бўлажак куёв жўраси билан кириб келишаётганида Роҳила дугонаси иккови деразa тирқишидан қараб туришганди. Йигитларнинг бири Роҳилага жудаям ёқди. Кўргандаёқ юраги «жиз» этди. «Мен орзу қилган йигит шу» деди ўзича. Сўнг дугонасига сир бой бермасдан сўради:

— Уларнинг қай бири куёв экан-а?

У елка қисди, «Ойинг келсалар сўрардик» деди. Меҳри хола қизларнинг ёнига келди. Роҳилани уялтиргиси келмадими, Нилуфарнинг қулоғига пичирлади: «Анави, чап томондагиси куёв экан!» Роҳила бу гапни эшитди. Эшитдию, бирдан маъюсланиб қолди. Унга ёқиб қолган йигит куёвнинг ўртоғи бўлиб чиқди!

Тўй куни белгиланди. Роҳила эса ҳамма нарсага бефарқ, худди ўзининг эмас, бировнинг тўйи бўлаётгандек. Онаси буни ўзича тушунди. Аммо, тўйдан кейин ҳам янги келинчак очилиб-сочилиб юролмас, негаки ўша йигит уларникига кунора келиб турарди. Шунда Роҳила ич-ичидан ўз-ўзи билан олишар, «куёвжўра» кетгач, негадир маҳзун тортиб қоларди. Ҳатто бир куни эрига «ўша ўртоғингиз бизникига келмасин» демоқчи ҳам бўлди, бироқ унинг «нега?» деб сўрашидан қўрқди. Эри бўлса нуқул ўшани чақираверарди. «Содиқ, кел, шахмат суришамиз», «бир жойга ўтиб келайлик», «муҳим иш бор, ёрдаминг керак» деяверар, Роҳила деярли ҳар куни йигит билан тасодифан рўпара келиб қолаверарди.

Бир куни дугонасига ёрилди. «Нилу, эримга кўнгил қўя олмаяпман,қийналиб кетдим» деди. Дугонаси бўлса «Турмуш қурганингдан кейин кўнгил қўйдинг,нимаю, қўймадинг нима?» деб кулди. Шунда Роҳила «Зора, ишга кирсам, ҳаммаси унутилсаю ҳаётим яхшиланиб кетса» деб ўйлади ва бу ҳақда эрига маслаҳат солди. «Ёнимизда тикув цехи очилган, ўшанга қатнаб ишлайверасан!» деди эри. Роҳила эртасигаёқ ишга жойлашди. Дастлаб бироз қийналди. Янги иш жойи, янги жамоа, янги тикув машинаси... «Ҳеч хижолат бўлманг, цех устасига айтаман, билмаганларингизни кўмаклашади» деди уни ишга қабул қилган киши. Аммо, тушликдан кейин у кираверишда Содиқни кўриб қолди. Юраги такапука бўлиб кетди. Содиқ шу цехда уста экан, у бироз Роҳиланинг ишини кузатиб турди. «Янги ишчи» бўлса нуқул довдирар, гоҳ қўлидан иши тушиб кетар, мато ушлаган бармоқлари титрарди. «Мен ҳам тепамда биров қаққайиб турса ишлолмаган бўлардим, майли, секин-секин ўрганиб оларсиз» деди Содиқ ва бошқа ишчилар ёнига қараб кетди. Роҳила енгил тортиб пешанасидаги терларни артди. Сўнгра хаёлга ботди. Кўнгил дегани ақлга бўйсунмас экан-да! Ақли нуқул «Турмуш қурдингми, демак, ҳаммасига кўникиб яшашинг керак» дейди. Кўнгли бўлса бошқа нарсани сўзлайди. Энди нима қилади? Барибир ичичида оиласига хиёнат қилаяпти. Ахир, турмуш қурган аёлнинг бошқа бировни ўйлаб яшаши — гуноҳ! Бир куни онасига юрагини очди.

— Вой, шўрим, шайтон измига юрма, болам, - деди онаси қўрқиб кетиб. — Мана мен ҳам дадангни яхши кўрмай текканман. Шунча йил яшадимку!

Роҳила онасининг маслаҳати билан ишини ўзгартирмоқчи бўлди. Йўқ, бундай қилолмади. Энди у ўша Содиқ туфайли ишига янада қаттиқроқ боғланиб қолган экан...

Барибир бўлмади. Роҳила келинлик уйидан бутунлай кетди. Ота хонадонида яшай бошлади. Идорасидаги ишидан ҳам бўшади. У ўз тақдирини ўйлаб эзиларди. Ажаб, кўнгил қўйган кишиси унга парвосиз, «ҳолинг қалай?» деб сўрамасдиям. Кўнгил қўёлмаган одами эса кунора келиб «Ярашайлик» дейди. Роҳила кўнмагач, эри ҳам бу хонадондан қадамини узди. Роҳила Содиқни ёнига бориб унга юрагидагиларни айтмоқчи бўлди. Ахир инсон дунёга бир маротаба келади! Таваккал қилиб, идора томон йўл олганди, «Сизларни бир кўрай деб келдим» деди қизларга, сўнг улардан Содиқни сўради. «Вой, эшитмадингизми, у киши бошқа шаҳарга ишлашга кетди» деб чувиллашишди қизлар. Роҳила уйга қандай етиб келганини билмади, учиб келдими ё юриб... Хаёлида эса аламли бир уй, нуқул «ўшани деб турмушимни буздим, у менга қиё боқмасдан кетди, ҳаётнинг синовига бардош беролмадим», деб ўкинарди...

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

САҲНАДА — «ҚАЛЛИҚ ЎЙИНИ»

Ўзбек миллий академик драма театри жамоаси яна бир янги саҳна асари — «Қаллиқ ўйини» спектаклини томошабинларга туҳфа этди. Асарда анъаналаримиз,унутилаётган айрим урф-одатларимиз сингдирилган. Бу эса спектаклнинг янада жонли ва қизиқарли чиқишига ёрдам берган

Асар муаллифи—таниқли драматург Эркин Хушвақтов. Саҳналаштирувчи режиссёр Ўзбекистон халқ артисти Турғун Азизов.

Энг муҳими, спектакл томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

Суратда: Саҳнада — «Қаллиқ ўйини».

А.РИСҚИЕВ (ЎзА) олган сурат.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Сафар Остонов, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-87-73; Хатлар, реклама ва эълонлар бўлимлари 56-85-43.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди 21.00

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Буюртма Г— 332. 1 2 3 4 5 6